

Til klima- og energiministeren.

Vi bor i det land, som har udråbt sig selv til at være klimaduks, så meget desto mere undrer det mig, at landets magthavere vil sætte deres integritet over styr, når de insisterer på at overholde indgåede aftaler med det franske olieselskab, Total.

Frederikshavn Kommune blev fra centralt hold presset til at give lov til den prøveboring, som nu er på nippet til at gå i gang vest for Dybvad, "det drejede sig jo KUN om en prøveboring"!! Og nu viser sandheden sig også her at være en ganske anden – OG det har vi netop fra alle sider påpeget og kritiseret i meget konkrete vendinger både før og under selve høringsfasen, nemlig at det er dybt kritisabelt at dele projektet op i faser, eftersom det netop indebærer en risiko for at stå med et endnu større problem i de efterfølgende faser, hvis fase 1 = prøveboringen (Gud forbyde det!) skulle afsløre skifergas i kommercielt attraktive mængder.

OG VI HAVDE RET!

Det er jo logik for fatsvage perlehøns, at et så kontroversielt projekt som efterforskning og udvinding af ukonventionelle fossile brændsler nødvendigvis må vurderes i sin helhed, når det drejer sig om vurdering af virkninger på miljøet, for hvis den totale VVM viser, at det hverken er sikkerhedsmæssigt eller miljømæssigt forsvarligt at udvinde gassen, så er der heller ingen grund til overhovedet at lave en prøveboring – en masse penge kunne være sparet! Desuden har vores gennemgang af den eksisterende VVM ikke gjort os mere trygge ved prøveboringen. Det er ikke kun penge, vi risikerer nu, hvis prøveboringen forgifter vores grundvand. Det er simpelthen ikke forsvarligt at trække tiden ud og udsætte beslutningerne. STOP Total NU. Mange tankvogne med udeklareret kemisk indhold er allerede kørt ind på borepladsen og de fortsætter i skrivende stund.

Nu forholder det sådan, at skifergas udvindes ved hjælp af hydraulisk frakturering – en metode som er ufatteligt ressourcekrævende, da der for hver eneste boring skal sendes flere millioner liter vand tilsat adskillige tons kemikalier i et ukendt blandingsforhold + silicasand ned i skiferlagene for dér under højtryk, som modsvarer ca 30 gange trykket fra en bombe smidt ned fra luften, at blive sendt ud for at opsprække alunskiferen, så gassen derved frigives og kan hentes op sammen med en mindre del af den anvendte kemikaliecocktail. Ikke al gas kommer op gennem borerørene, der vil være lækager mange steder bl.a. langs med borene på udvendig side – også andre flygtige OG giftige luftarter slipper ud, og med ødelæggelsen af skiferen dukker også problemer med radioaktivt affald og radioaktivt udslip op. Metangassen (CH₄) er en endnu mere potent drivhusgas end CO₂, og den er kun "renere" hvis den brændes af, alle lækagemålinger viser dog, at skifergas/metan er en større klimasynder end kul, eftersom metan som drivhusgas over en 20 årig periode er 80 -105 gange værre end CO₂.....! Og vi ved jo allerede i forvejen, at 2/3 af de allerede KENDTE fossile brændsler skal forblive i jorden, hvis vi skal have en chance for at redde kloden fra et klimakollaps. Det skriger jo til himlen, at DK som klimaduks ser bort fra dette og i stedet insisterer på at slippe "helvede" løs i et globalt skrøbeligt klima!

Undervejs ned i skiferlaget passerer borerør og kemikalieblanding igennem vores dyrebare og højt skattede grundvand – og INGEN hverken aktuel eller fremtidig lovgivning eller regelsamling kan bort eliminere risikoen for ulykker eller utilsigtede hændelser, som potentielt forurener grundvandet uopretteligt, hvad enten det sker ved selve boringen, ved spild eller ved naturkatastrofer.

Hver eneste boring indebærer desuden en intensiv og tung trafik, som belaster vores infrastruktur og vores miljø yderligere, og med stor risiko for alvorlige trafikulykker.

Det fremgår jo også med al ønskelig tydelighed, at man ved at følge denne fremgangsmåde har valgt at skøjte let og elegant hen over **forsigtighedsprincippet**:

Forsigtighedsprincippet omhandles i artikel 191 i traktaten om Den Europæiske Unions (EU) funktionsmåde. Det skal sikre et forhøjet niveau med hensyn til miljøbeskyttelse i kraft af præventive beslutninger i tilfælde af risici. I praksis kan forsigtighedsprincippet imidlertid anvendes meget bredere og dækker ligeledes forbrugerpolitik, europæisk fødevarerlovgivning og menneskers, dyrs og planters sundhed.

Tre **specifikke principper** bør danne baggrund for anvendelsen af forsigtighedsprincippet

- en videnskabelig evaluering, der er så fuldstændig som muligt, fastlæggelse af den videnskabelige usikkerhedsgrad i videst mulig udstrækning
- en vurdering af risici og potentielle følger af ikke at handle
- deltagelse af alle interesserede parter i undersøgelse af forsigtighedsforanstaltninger, når resultaterne af den videnskabelige evaluering og/eller risikovurderingen foreligger.

Fra etisk råd:

Forsigtighedsprincippet kan udlægges på flere måder, men i det følgende tages der udgangspunkt i Europa-Kommissionens fortolkning fra 2000: *Meddelelse fra Kommissionen – om forsigtighedsprincippet*.¹²⁰ Ifølge denne udlægning foregår anvendelsen af forsigtighedsprincippet i tre faser.

I den første fase kortlægges det, om der er risiko for, at **anvendelsen af en given teknologi kan have negative følger**. Der skal ifølge Kommissionen være tale om en *videnskabelig* kortlægning, hvor der finder en **præcis "identifikation af et fænomens potentielt negative følger"** sted.¹²¹ Det er altså ikke tilstrækkeligt at henvise til en diffus bekymring for, at "noget" kan gå galt, fordi man har at gøre med uoverskuelige og komplicerede processer eller lignende. Det skal **specificeres, hvad der kan gå galt, ligesom der skal gives en videnskabelig begrundelse for, hvorfor dette kunne tænkes at være tilfældet**. Det kommer først på tale at anvende forsigtighedsprincippet, hvis man kan pege på mulige negative følgevirkninger, og risikoen "på grund af utilstrækkelige eller foreløbige videnskabelige data ikke kan kortlægges 100 %, dens omfang talsættes eller følgevirkningerne afgøres"¹²². **Forsigtighedsprincippet omhandler altså beslutningstagen under usikkerhed, men usikkerheden angår ikke primært de negative følgevirkningers karakter, men derimod risikoen for at de indtræffer.**

I anden fase skal der træffes en politisk beslutning om, hvorvidt den videnskabelige kortlægning faktisk retfærdiggør, at forsigtighedsprincippet tages i anvendelse. Europa-Kommissionens anvisninger om, hvornår dette er tilfældet, er ikke særlig fyldestgørende. Der henvises primært til, at "valg af svar i en bestemt situation" er resultat af en i overvejende grad **politisk beslutning, som træffes på basis af det risikoniveau, som samfundet kan acceptere at blive udsat for**".¹²³ Der siges imidlertid ikke noget om, hvordan et acceptabelt risikoniveau skal fastlægges. Ligeledes forholder Kommissionen sig ikke til den indbyggede modsætning i, at man skal fastlægge et acceptabelt risikoniveau, når man ikke ved, hvor stor risikoen er.

Hvis der træffes en politisk beslutning om at anvende forsigtighedsprincippet, skal det *i tredje fase* besluttes, hvilke forebyggende foranstaltninger man vil indføre "for at fjerne eller i det mindste begrænse risikoen til et acceptabelt mindsteniveau".¹²⁴ Sådanne foranstaltninger kan spænde fra at informere offentligheden til at udstede et egentligt forbud, men Kommissionen lægger vægt på, at **foranstaltningerne ikke må være vilkårlige**. De skal være i overensstemmelse med en række retningslinjer, som Kommissionen opstiller, blandt andet at de skal være proportionale med det valgte beskyttelsesniveau; **stemme overens med lignende, allerede trufne foranstaltninger**;^{**} være baseret på en undersøgelse af potentielle fordele og omkostninger ved at gribe ind eller ikke gribe ind mv. Desuden skal foranstaltningerne betragtes som midlertidige, eftersom man skal forsøge at fremskaffe en mere fyldestgørende videnskabelig viden om risikoen, der kan tjene som grundlag for en fornyet beslutning angående sikkerhedsforanstaltningerne.

******Jeg henviser her til de allerede trufne foranstaltninger i bl.a. Frankrig, Bulgarien og staten New York.

Det er jo ikke "raketvidenskab" at regne ud, at projektet ikke på nogen måde kan siges at leve op til kravet om at kunne gennemføres på en 100% sikker og miljømæssigt forsvarlig måde – Total har også hele tiden sagt, at de ikke kan garantere noget!

NU er vi så dér, hvor det begynder at blive "kriminelt" – miljøkonsekvensvurderingen af skifergas projektet ved Dybvad lader, som illustreret her, meget tilbage at ønske, eftersom man jo har tilladt en utilgivelig faseopdeling af et videnskabeligt dokumenteret sundheds-

skadeligt og miljø-skadeligt projekt. (videnskabeligt bevis ved mere end 250 læger og videnskabsfolk i USA i et dokument fra Concerned Health Professionals of New York). Et pluk i straffeloven afslører bl.a.:

§ 186. Den, som forvolder fare for menneskers liv eller sundhed ved at fremkalde almindelig mangel på drikkevand eller ved at tilsætte vandbeholdninger, vandledninger eller vandløb sundhedsfarlige stoffer, straffes med fængsel indtil 10 år.

Stk. 2. Begås forbrydelsen uagtsomt, er straffen bøde eller fængsel indtil 1 år.

§ 196. Med fængsel indtil 6 år straffes den, der under skærpende omstændigheder i strid med miljølovgivningen

1) forurener luft, vand, jord eller undergrund med den følge, at der sker betydelig skade på miljøet eller fremkaldes nærliggende fare derfor, eller

2) opbevarer eller bortskaffer affald eller lignende stoffer med den følge, at der sker betydelig skade på miljøet eller fremkaldes nærliggende fare derfor.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der i strid med miljølovgivningen forurener luft, vand, jord eller undergrund eller opbevarer eller bortskaffer affald eller lignende stoffer, når der er tale om overtrædelser af mere systematisk eller organiseret karakter

I min egenskab af harmfuld bedsteforælder til p.t. 5 herboende børnebørn føler jeg mig stærkt tilskyndet til at udøve min handlepligt i hht straffelovens:

§ 185. Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, som, uagtet det var ham muligt uden særlig fare eller opofrelse for sig selv eller andre, undlader gennem betimelig anmeldelse eller på anden efter omstændighederne tjenlig måde efter evne at afværge ildsvåde, sprængning, spredning af skadevoldende luftarter, oversvømmelse, søskade, jernbaneulykke eller lignende ulykke, der medfører fare for menneskeliv.

DK skal vel også respektere FN's børnekonvention.....? Her lidt relevante emner:

Børnekonventionens artikler

Fattigdom

Du har ret til social sikkerhed (Artikel 26 i Børnekonventionen)

Alle børn har ret til en tryk opvækst. Du har ret til at få ordentlig mad og have et sundt og trygt sted at bo.

Du har ret til at leve sundt (Artikel 24 i Børnekonventionen)

Alle børn har ret til at leve et godt og sundt liv.

Miljø og klima

Du har ret til information (Artikel 13 og 17 i Børnekonventionen)

Alle børn har ret til at vide, hvad der sker i verden – og ret til at modtage informationer fra medier som tv og internettet. Her kan du søge information om klimaproblemerne.

Medbestemmelse

Du har ret til at være med til at bestemme over dit eget liv (Artikel 12 og 13 i Børnekonventionen)

Alle børn har ret til at sige deres mening og voksne bør lytte til dem.

Danmark sender glad og gerne militære styrker til fjerne lande for et beskytte befolkningen dér mod eksempelvis kemisk krigsførelse – nu påtager man sig, forbløffende nok, gerne at udsætte sin egen befolkning for en anden form for kemisk krigsførelse, og samtidig lader man fremtidige generationer i stikken ved stædigt at insistere på at overholde en beskiddt aftale, som er lusket igennem i mørkelygtes skær med den forrige regerings velsignelse – UTILGIVELIGT og tæt på forræderisk!

Venlig hilsen

Birte Fuentes

Holtbjergvej 34

9330 Dronninglund